

ਅਸਲ ਵਿੱਚ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ-ਟਰਾਇਲ ਪੀਰੀਅਡ ਅਤੇ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮਹਿਕ

ਆਰ.ਐਲ ਆਨੰਦ ਜੇ.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਜਵਾਬਦਾਰ

Crl. 96 ਦਾ ਆਰ. 532

20 ਮਈ, 1997

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ, 1973—ਐਸ.ਐਸ. 145 ਅਤੇ 146—ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ, 1908—ਐੱਸ. 9, ਆਰਡਰ 39 ਨਿਯਮ 1, 2 ਅਤੇ 2-ਏ—ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਐੱਸ. 146(1) ਕਰੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। PC—ਵਿਵਾਦ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਕੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ S. 145 ਕਰੋੜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀਸੀ—ਇਕ-ਪਾਰਟ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ—ਆਰਡਰ 39 ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2^1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 'ਸਟੇਟਸ ਕੋ' ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ- S. 145 ਕਰੋੜ ਦਾ ਵਸਤੂ। PC, ਨੇ ਕਿਹਾ- 'ਸਟੇਟਸ ਕੁਓ' ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ।

'ਸਥਿਤੀ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ, ਅਰਥਾਤ 'ਸਟੇਟਸ ਕੋ', ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਸਿਰਫ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

(Para 6)

ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ, 'ਸਥਿਤੀ ' ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਤੱਥ। ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੀ.ਸੀ., ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ।

Jaswant Singh & another v. Sate of Punjab & another 114'
(R.L. Anand, J.)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਦਵਾਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਧਾਰਾ 145 ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 146 ਸੀ.ਆਰ. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਭੁਲੇਖਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਧਾਰਾ 145 ਸੀਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ'। ਪੀਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੭)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਆਰਡਰ XXXIX ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ। ਨਿਯਮ 2(3), ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਬੇਸ਼ਕ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 145 ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। PC ਇੱਕੋ ਹੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਪੈਂਡਿੰਗ ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145 ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਪੀ.ਸੀ

(ਪਰਾ ੭)

ਵਿਨੀ ਮਿੱਤਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ (ਅਰਵਿੰਦ ਮਿੱਤਲ,
ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਰੁਣ ਸਾਂਘੀ

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਆਰ ਐਲ ਆਨੰਦ, ਜੇ.

1. 0 ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 10 ਜੁਲਾਈ, 1996 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਮਿਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 24 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। /27 ਨਵੰਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 145 ਸੀ.ਆਰ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ > ਪੀਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਧਾਰਾ **146(1), ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪੀਸੀ, ਅਤੇ**

ਨੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਸੀਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੀ ਸੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮਿਤੀ 24/27 ਨਵੰਬਰ, 1995 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 38 ਮਿਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਸਾਹਨੀਪੁਰ, ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ

ਦੁਧਨ ਸਧਾਂ, ਜਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ 3 ਕਿੱਲੋ 13 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮਾਪਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਧਨ ਸਧਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸੀਵਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਰਸੀਵਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਮਿੱਤਲ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਸਾਂਘੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ ਪੀ ਗੋਇਲ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ:-

3. . 1 ਆਈਡੀ ਸੁਣੀ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਆਈ.ਡੀ. ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਈ.ਡੀ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ:-

1. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਆਈਡੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕੋਈ ਮਾਪ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਿਸੀਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ;
2. ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 145 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਧ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਟੇਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ।
3. ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਆਈਡੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਕੀਲ। 24 ਨਵੰਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ

Jaswant Singh & another v. State of Punjab & another 116'
(R.L. Anand, J.)

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ 3 ਕਨਾਈਆਂ 13 ਮਰਲੇ ਖੇਤਰ ਵੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 146 ਸੀ.ਆਰ. ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੀ.ਸੀ., ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੰ. 1 ਜੋ ਕਿ ਸਬ-ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੀਬਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 145 Cr ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੇਅ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ 24 ਕਨਾਈਆਂ 14 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੈ। ਆਸਾ ਬਾਈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੋਰ ਪੂਰਵ-ਹਿੱਤਾਂ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਮ ਸੁਮੈਰ ਪੁਰੀ ਮਹੰਤ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

“ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੀਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੇ S. 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਰਥਹੀਣ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ - ਉਲਟਾ (ਪੈਰਾ 2)।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੀਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 146 ਕਰੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੀਸਰਾ 24 ਦਸੰਬਰ, 1995 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀ.

1. ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 472

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਤੀ; ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਵਕੀਲ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 24 ਨਵੰਬਰ 1995 ਪ੍ਰਤੱਖ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਫਾਈਲ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।"

4. ਸਿੱਖੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ/ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 146 ਦੇ ਤਹਿਤ 24/27 ਨਵੰਬਰ, 1995 ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ., ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪੀ.ਸੀ

5. ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਰੋਧੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਸਾਂਘੀ, ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., 20 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਧਾਰਾ 145(1), ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., 2 ਅਗਸਤ, 1995 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੋਜ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ 1 ਜੂਨ, 1995 ਨੂੰ *ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ।* ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. PC, ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 146(1), ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਂਘੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 1995 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5370 (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੱਸੀ ਬਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਵਿੱਚ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

6. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 146 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੁਢਲੀ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1 ਜੂਨ, 1995 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 146, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਖਣੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ

Jaswant Singh & another v. State of Punjab & another 118'
(R.L. Anand, J.)

145, ਸੀਆਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਖੋਜ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1 ਜੂਨ, 1995 ਦਾ ਹੁਕਮ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ. ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਆਰਡਰ 39, ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2, ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 25 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਜੂਨ, 1995 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਤਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 25 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ 'ਸਥਿਤੀ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ, ਭਾਵ, 'ਸਟੇਟਸ ਕੋ', ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, 'ਸਟੇਟਸ ਕੋ' ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਤੱਥ। ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੀਸੀ, ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 145 'ਅਪੱਤਰ ਜਾਂ ਫੜੇ ਗਏ' ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲੇ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ। ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਐੱਸ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., ਸੀਮਤ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਢਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 146, ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ., ਹੰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7. ਮੈਂ 25 ਜਨਵਰੀ 1996 ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 146, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਭੁਲੇਖਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ., ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਜ਼ਰੀਆ ਮੈਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਲਬਾਗ ਰਾਏ (2) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ

ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (3)। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ:-

"6. ਧਾਰਾ 145. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

8. ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; (i) ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ; (ii) ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ

2. 1976 PLR 803

3. 1996(1) RCR 732.

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ; ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ (iii) ਕੇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ।

10. ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ, ਯਾਨੀ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੋਵਾਂ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਗੜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੂਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਕੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 145, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

11. ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ, ਕਿ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨਾ। ਐੱਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ., ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਨੰਬਰ 728-ਐਮ ਆਫ 1975 ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 15 ਜੁਲਾਈ 1976 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਾਰ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਧਿਰਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ

Jaswant Singh & another v. Sate of Punjab & another 120'
(R.L. Anand, J.)

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਿਰ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਧਾਰਾ 145, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਤੇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ

ਆਰਡਰ XXXIX, ਨਿਯਮ 2(3) ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ, ਬੇਸ਼ਕ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 145, ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਹੀ ਪਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਬੀ, ਐਚ . ਭੂਟਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਿਸ ਮੈਨ ਜੇ. ਦੇਸਾਈ (4), ਜੀਬਾ ਬਨਾਮ ਚੰਦੂਲਾਲ (5) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ , ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ (ਪੈਰਾ 14):

"ਏਆਈਆਰ 1926 ਬੰਬ ਵਿੱਚ. 91 (ਸੁਪਰਾ) ਬੰਬਈ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਦਖਲ ਪਿਰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਜਾਂ ਸਮਝੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ। "

ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਘਰ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੋ ਦੌਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖਰਾਬ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 145, ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ

4 . ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 1944

5. ਏਆਈਆਰ 1926 ਬੰਬਈ 91.

Jaswant Singh & another v. Sate of Punjab & another 121
(R.L. Anand, J.)

ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:-

“ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 1967 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ਕੀ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਰਿਸ਼ੀਵਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਗਨ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਹੁਕਮ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਲੀਬਿਤ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ।”

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਧਿਰ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕੋ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਟੇਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਾਰਾ 145, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਛੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਆਰ.ਐਚ. ਭੂਟਾਨੀ ਅਤੇ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ" ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਗਏ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਝਾਂਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. LearnLearnedi Counselhforretheo ਜਵਾਬਦਾਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (7),—ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਮ ਸੁਮੇਰ ਪੁਰੀ ਮਹੰਤ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (8) ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. PC, ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:-

“ਜਦੋਂ ਜ਼ਾਇਦਾਦ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੀਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ
6. 1996(1) RCR 732

ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਉਚਿਤਤਾ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 145, ਸੀ.ਆਰ. PC, ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 1 ਜੂਨ, 1995 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 25 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤਰਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਸੋਹਰਾਬ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਰਹੀਮ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (9)। ਇਸ ਕੇਸ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 5370 ਆਫ 1995 (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੱਸੀ ਬਾਈ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ) ਵਿੱਚ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ

7. 1995(1) ਸੀਸੀ ਕੇਸ 536।
8. ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 472.
9. 1994(1) CC ਕੇਸ (P&H) 651.

ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਪਰੇ ਸੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

9. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 5 ਇਸਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਉਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 146, ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੀ.ਸੀ. ਹੁਣ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ/ਰਸੀਵਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਲਾਮੀ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸੀਵਰ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀਕਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ, ਰਸੀਵਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮਹਿਕ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਐਮਐਲ ਸਿੰਘਲ ਜੇ.ਜੇ.

ਜੀਐਸ ਓਬਰਾਏ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1996 ਦਾ CWP ਨੰ. 6943

7 ਜੁਲਾਈ, 1997

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 226/227—ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ

G.S. Oberoi v. The State of Punjab & another 124
(G.S. Singhvi, J.)

ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1974 —ਐੱਸ. — 61 ਅਤੇ 62 — ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1981 — ਐੱਸ. 4 7 - ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ—ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ—ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1974 ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਅਤੇ ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 47, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(a) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(a) ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਯਤ ਹੈ।